

udkastet foreslaaede 300 Rbd. til Befordringsomkostninger og Diater skulle udgaae, kan ikke i denne Udstrækning vedtages; thi der bliver jo andre Haver bestaaende paa andre Steder, som ligge under denne Mands Opsyn, og hvorfor der maa tilkomme ham Godtgjørelse, foruden at de forskjellige Forslag, som foresligger, saavel det af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts anden Valgkreds (Tscherning), som det af Udvalget, stemme overeens deri, at de nu ansatte Gartnere beholde, hvad de nu have, saa at denne Besparelse i alt Fald ikke vilde indtræde nu, naar den samme Mand iøvrigt beholder de andre paa forskjellige Steder beliggende Haver under sit Opsyn.

Med Hensyn til § 2, skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den Overleverelse til Civillisten, hvorom der er Spørgsmaal, allerede er skeet, og det har saaledes paa ingen Maade været Udvalgets Mening, at sætte Civillisten snævrere Grændser i saa Henseende end dem, den selv er gaaet ind paa, som findes i Motiverne Pag. 11, og hvorom Bestemmelserne ere oplæste af et æret Medlem af Udvalget. Nogen Indskrænkning af Civillistens Raadighed have vi paa ingen Maade havt for Die, men blandt de forskjellige Tilfælde, som her kunne indtræde, kan — saaledes som ogsaa er fremhævet af den høitærede Indenrigsminister —, naar man har med apanagerede Personer at gjøre, ogsaa indtræffe det, at man kan finde Anledning til Bestemmelser af et eller andet særligt Indhold, som nu ikke kunne forudsæes, og vi have derfor troet, at den af os foreslaaede, mere omfattende Affattelsesmaade af Paragraphen var hensigtsmæssig.

Jesperen; Vi have godt indseet, at, hvis Fredensborg Have gaaer ud af Loven, bliver der ogsaa ved den af Udvalget foreslaaede § 3 en Besparelse paa Arbejdsdage og Gruuskjørsel, men denne Besparelse have vi ikke kunnet beregne, men have troet, at Forandringen kunde foretages til 3die Behandling. Hvis Thinget skulde billige, at Fredensborg Have gaaer ud af denne Lov, vilde Udvalget altsaa let kunne rette det i saa Henseende Forbødne i denne Paragraph. Hvad Befordringsudgifter og Diater angaaer, da troer jeg virkeligt ikke, at der er Anledning til at give en

Mand Diater, fordi han har at passe een Have paa Frederiksberg og een i Kjøbenhavn; om han behøver Befordringsudgifter for denne Reise, veed jeg virkelig ikke, men, hvis jeg var Minister, fik han ingen (Munterhed).

Glanfen: Rigsdagsmanden for Sorø (Alberti) har allerede her bragt et Spørgsmaal ind, som jeg troede først skulde høre hen til en senere Paragraph, nemlig angaaende Henlæggelse af Fredensborg Have under Forstbestyrelsen; og, da jeg antager, at disse hans Bemærkninger muligens kunne faae Indflydelse paa den nu foreliggende Afstemning, haaber jeg, at den ærede Formand ikke vil have Noget imod, at jeg allerede her gaaer ind paa dette Spørgsmaal. Jeg vil ikke nægte, at en Forstbestyrelse, om en saadan overtog Fredensborg Have, vilde, navnlig i den første Tid, tage noget Hensyn ogsaa til Skønhedsinteressen, at den vilde f. Ex. faaane nogle af de skønneste Træer som Undtagelse fra de strenge Forstregler, at den vilde vedligeholde de smukke Gjennehugninger osv. Men jeg troer dog, at det almindeligt antages, at det, at gjøre en Forstbestyrelse til Bestyrelse af en Lusthave, indeholder et Slags Modsigelse, at det nemlig fører til en uforligelig Modstrid af ganske forskjellige Interesser, og at det ikke kan være Andet, end at her den industrielle Interesse snart bliver den stærkere, og at den vil mere og mere drage Anlægget ind under den almindelige Forstcultur, og at navnlig ved Beplantning af de aabne frie Sletter, som spille en Hovedrolle i ethvert Park-Anlæg, den konfirmeriske Plan vil forstyrres. Det er dette, jeg ønsker maa staae klart for Thingets ærede Medlemmer: at det, der her handles om, er, om man, for at opnaae en ikke betydelig PengesIndtægt, vil forstyrre det eneste ret store Anlæg af den skønne Havekunst (Hør!), vi ere i Besiddelse af. Jeg veed ret vel, at saadanne Ord ikke kunne nævnes her uden stor Forargelse for enkelte Medlemmer (Jesperen: Ja!). Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Kreds (Tscherning) har ofte udtalt sig med stor Styrke i denne Retning, og han har under den forrige Behandling af denne Sag udtrykt sin Antipathie og — om jeg saa maa sige — sammentrængt hele sin Polemik i